

VIDEREUDDANNELSESUDVALGET

Om VIA-udvalget

VIA-udvalget er DSAM og PLO's fælles videreuddannelsesudvalg og har repræsentanter fra DSAM's og PLO's bestyrelser, FYAM og en PKL eller uddannelseskoordinator fra hver region. Desuden deltager kursuslederne fra SPEAM-kurserne og en repræsentant for de prægraduate kursusledere. Dermed sikres en god konneks til de folk, som arbejder med videreuddannelsen til daglig, og til de politiske lag. Udvalget har en vigtig opgave med at koordinere arbejdet i de forskellige regioner, så uddannelsen vedvarende opleves nogenlunde ensartet i hele landet, både når det gælder sammensætning af uddannelsesprogrammer, praksis ift. meritvurderinger, krav til godkendelse som tutorlæge og meget mere. Udvalget skaber også forbindelse mellem de almenmedicinske repræsentanter i de 3 regionale råd for lægers videreuddannelse, det Nationale Råd for Lægers Videreuddannelse og Lægeforeningens Uddannelsesudvalg. Udvalget har ansvar for målbeskrivelsen for specialuddannelsen i almen medicin.

Ny målbeskrivelse

Siden 1. januar 2026 har alle uddannelseslæger, der startede i hoveduddannelse, fulgt den nye målbeskrivelse. Overordnet er det gået godt med implementeringen, men der arbejdes fortsat på de sidste detaljer i uddannelsesprogrammerne, specielt omkring sygehusdelen. Overalt i landet gøres der en stor indsats for at hjælpe kollegerne bedst muligt i gang med at bruge den nye målbeskrivelse. Centralt arbejder vi bl.a. med at udarbejde nogle videoer med introduktion af kompetencevurderingsmetoderne.

De specialespecifikke kurser i hoveduddannelsen (SPEAM) er blevet opdateret efter den nye målbeskrivelse. Dette sker samtidig med, at der er kommet væsentlig flere uddannelseslæger de senere år, hvilket udfordrer kapaciteten flere steder. I Videreuddannelsesregion Nord er man derfor gået videre med at etablere flere kurser i Aalborg, så det fremover vil være muligt at tage stort set alle SPEAM-kurser i Aalborg for uddannelseslæger i Region Nordjylland, hvor det tidligere har været nødvendigt at køre til Aarhus.

Ny målbeskrivelse for introduktionsuddannelsen i almen medicin

VIA-udvalget besluttede i marts 2026 at igangsætte en revision af introduktionsuddannelsen, som fremover vil være i sin egen målbeskrivelse. Der er nedsat en arbejdsgruppe, som hen over sommeren har udarbejdet et forslag til en ny målbeskrivelse, som aktuelt er på vej i høring i relevante fora. Det vigtigste formål med introduktionsstillingen er at få afprøvet, om uddannelseslægen har potentiale til at blive en kompetent almenmediciner, der trives i sit arbejde. Der vil derfor bl.a. blive mere tydeliggjort, at man som tutorlæge skal tage stilling til, om man vil anbefale introlægen at fortsætte i specialet. Kompetencerne vil som hidtil afdække alle de 7 lægeroller.

Rekruttering til specialet

Der er kommet mange flere uddannelseslæger til almen praksis i de senere år. Dimensioneringen i hoveduddannelsen er fra 2026 øget til 400 stillinger om året, og samtidig er minimumsfaktoren for introduktionsstillinger øget til 2,0, hvilket betyder, at regionerne skal opslå mindst 800 introduktionsstillinger årligt de næste 5 år. Samtidig er der så mange flere ansøgere, at besættelsesgraden stiger, selvom der er kommet flere stillinger. Det er alt sammen virkelig glædeligt og lover godt for målet om, at vi skal være 5.000 praktiserende læger i 2035. Det øgede antal uddannelsesstillinger skyldes ikke mindst et mangeårigt lobbyarbejde fra både DSAM og PLO, som har gået målrettet efter at øge uddannelseskapaleten til 400 stillinger årligt, hvilket nu endelig er lykkedes.

Tutorkapacitet og praksisformer

Den store øgning i antallet af uddannelseslæger er en fantastisk glædelig nyhed, men betyder også, at der er ved at være fyldt op i klinikkerne og nogle steder mangel på kvalificerede tutorlæger. Samtidig er der et stort pres fra flere sider for at åbne for uddannelse i fx regionsklinikker, som meget gerne ser sig selv som uddannelsespraksis. Det ser DSAM flere problemer i: Dels viser erfaringen, at speciallægerne i regionsklinikker, udbudsklinikker og lignende sjældent bliver der ret længe, så der er en reel risiko for, at uddannelseslægen pludseligt ikke har en tutorlæge, hvis vedkommende siger op. Og dels er det vigtigt i speciallægeuddannelsen, at uddannelseslægerne oplæres i en almindelig selvstændig lægeklinik (PLO-klinik), da det fortsat er planen, at denne kliniktype skal være den altdominerende i fremtiden. Det er f.eks. ikke muligt at få erfaring med ledelse og organisering af en selvstændig lægeklinik som medarbejder i en regionsklinik, men det er nødvendigt for en kommende speciallæge i almen medicin. Vi er derfor i VIA-udvalget meget opmærksomme på, hvad der foregår rundt omkring i landet mht. udvælgelse af tutorpraksis. Det er formelt set noget, som de regionale råd for lægers videreuddannelse bestemmer, men der lyttes heldigvis stadig til os fagfolk i sådanne sager.

KBU-uddannelsen

Der sker også ændringer for KBU-uddannelsen. I 2025 og 2026 har der været eksperimenteret med forløb med en kombination af psykiatri og almen praksis, og der har været eksperimenteret med at lade nogle af disse forløb starte i almen praksis. VIA-udvalget har på forhånd udtrykt betænkeligheder ved denne ordning, idet disse læger ikke kommer til at blive en del af et kollegialt fællesskab med andre KBU-læger på samme måde, som hvis de startede på en sygehusafdeling med mange kolleger.

Evalueringen tyder desværre på, at vores betænkeligheder var berettigede. I tillæg til ensomheden ved at være eneste KBU-læge på arbejdspladsen har disse læger heller ikke alle steder kunnet følge den samme kursusrække som deres kolleger. I nogle regioner er ordningen sat på pause, mens det kører videre andre steder.

I 2026 er der desuden igangsat en revision af målbeskrivelsen for KBU. Sammensætningen med et halvt år på sygehus og et halvt år i almen praksis ligger fast, men kompetencerne trænger til et gennemsyn, og SST har derfor nedsat en arbejdsgruppe, hvor Joachim Frølund Hansen deltager fra DSAM.

Næste år

Det bliver en stor udfordring i den kommende tid at sikre tilstrækkelig uddannelseskapalet i almen praksis til de mange uddannelseslæger, som heldigvis vil komme ud til os i de kommende år. I VIA-udvalget vil vi fortsat kæmpe for at sikre kvaliteten i uddannelsen, og at man ikke går på

kompromis med læringsmiljø eller muligheder for at opnå de nødvendige færdigheder for at fremme rekruttering til bestemte områder eller klinikformer.

Søren Prins, formand for VIA-udvalget

September 2026